

VYUŽITÍ NOVÉHO EVROPSKÉHO BAUHAUSU V OPERAČNÍM PROGRAMU SPRAVEDLIVÁ TRANSFORMACE

Tomáš Komm

Operační program Spravedlivá transformace pilotně využil prvky Nového evropského Bauhausu. Zvýhodnění tak získají projekty, které kladou důraz na estetiku, udržitelnost a inkluzi.

Nový evropský Bauhaus je iniciativou Evropské komise, která se snaží podpořit prvky udržitelnosti, estetiky a inkluze v architektuře, urbanismu a designu. Iniciativa je součástí Zelené dohody pro Evropu a propisuje se rovněž do relevantních programů realizovaných v rámci evropských fondů.

K podpoře Nového evropského Bauhausu ve vhodných intervencích se hlásí i operační program Spravedlivá transformace 2021–2027 (OPST), nový program směřovaný do českých tzv. „uhelných regionů“, tedy Karlovarského, Ústeckého a Moravskoslezského kraje. Nový evropský Bauhaus je relativně novou iniciativou a OPST tak patří k pilotním příkladům využití jeho principů v českém prostředí evropských fondů.

Ministerstvo životního prostředí (MŽP), které je řídicím orgánem OPST, zakomponovalo prvky Nového evropského Bauhausu jednak do dotační podpory v rámci tematických výzev **Obnova území – veřejné služby, kultura, sport, rekreace** a jednak do nastavení podmínek podpory **Brownfield fondu**, úvěrového fondu zřízeného specificky v Moravskoslezském kraji.

Oba nástroje spadají do tematické oblasti obnova území, jejímž cílem je vrátit život do vymezeného území zasaženého těžbou uhlí. Dotační výzvy

Obnova území – veřejné služby, kultura, sport, rekreace se zaměřují na budování či modernizaci širokého spektra objektů ve veřejném zájmu. Může se jednat o kulturní nebo komunitní centra, muzea, galerie, rekreační areály, venkovní sportoviště nebo také o opravy kulturních památek. Podpořit je možné rovněž revitalizace brownfieldů například na školy nebo zdravotnická zařízení. Brownfield fond, který poskytuje zvýhodněné úvěry, se pak zaměřuje typicky na komerční projekty, a to na revitalizace menších brownfieldů i velkých důlních areálů.

MŽP zahrnuje prvky Nového evropského Bauhausu do podpory formou zvýhodnění pro projekty, které splní dané požadavky. Nejde tedy o vylučující podmínky. Záměrem bylo žadatele motivovat, nikoli klást nové bariéry realizaci projektů. Tento postup doporučuje rovněž Ministerstvo pro místní rozvoj. Zvýhodnění tak má u dotační podpory formu až 15 % bonusu v rámci maximální míry podpory. V případě úvěrového Brownfield fondu je pak realizováno pomocí snížené úrokové sazby.

Evropská Komise sama nedefinuje, jaké přesné podmínky musí budova postavená dle Nového evropského Bauhausu splňovat. Vymezuje pouze obecné principy. Snahou MŽP proto bylo zavést jasná, objektivní a jednoduše ověřitelná

kritéria, která odráží jeho základní stavební kameny – estetiku, inkluzi a udržitelnost.

Princip estetiky se do podmínek promítl formou zvýhodnění pro projekty, které vzejdou z architektonické soutěže uspořádané dle pravidel České komory architektů (ČKA). Princip inkluze požadavkem na zapojení veřejnosti do zadání této architektonické soutěže. Princip udržitelnosti pak jako zvýhodnění pro projekty s certifikací udržitelnosti budov, jako je např. český SBTool nebo certifikáty LEED, BREEAM či DGNB.

Podpora tak využívá již existující nástroje a snaží se motivovat žadatele a projekty k jejich využití. Koncept značně zjednodušila, avšak zároveň podtrhla jeho klíčové prvky. A to nad rámec existujících legislativních požadavků. Jedním ze záměrů MŽP bylo také vyslat signál žadatelům a připravovaným projektům, jakým směrem se podpora bude do budoucna ubírat. Zahájení realizace prvních projektů podpořených ze zmiňovaných výzev můžeme očekávat již během následujících měsíců tohoto roku.

*Mgr. Bc. Tomáš Komm
Odbor podpory transformace
na nízkouhlíkovou ekonomiku
Ministerstvo životního prostředí*

ENGLISH ABSTRACT

Using the New European Bauhaus in the Operational Programme Just Transition, by Tomáš Komm

The Operational Programme Just Transition piloted elements of the New European Bauhaus. Projects that place emphasis on aesthetics, sustainability and inclusion are expected to benefit from it.